

Fagligt udvalg for den pædagogiske assistentuddannelse og social- og sundhedsuddannelsen
November 2009

Udviklingsredegørelse 2010 for erhvervsuddannelsen til Social- og sundhedsuddannelsen

Nøgletal	2006	2007	2008
Igangværende uddannelsesaftaler pr. 31/12 i det aktuelle år	Sosu-hjælper: 7733 Sosu-assistent: 4639	Sosu-hjælper: 7353 Sosu-assistent: 4297	Sosu-hjælper: 6663 Sosu-assistent: 4301
Indgåede uddannelsesaftaler i det aktuelle år	Sosu-hjælper: 6210 Sosu-assistent: 2948	Sosu-hjælper: 6062 Sosu-assistent: 2732	Sosu-hjælper: 5806 Sosu-assistent: 2942
Igangværende skolepraktikaftaler pr. 31/12 i det aktuelle år	Der er ikke skolepraktik på uddannelserne.	0	0
Elever optaget i skolepraktik i det aktuelle år	0	0	0
Bruttopraktikpladssøgende pr. 31.12 i det aktuelle år	Tallene kendes ikke.		
Fuldførte	Sosu-hjælper: 5119 Sosu-assistent: 2498	Sosu-hjælper: 4934 Sosu-assistent: 2373	Sosu-hjælper: 4822 Sosu-assistent: 2235
Fuldførelsesprocent	Sosu-hjælper: 75% Sosu-assistent: 76%	Sosu-hjælper: 74% Sosu-assistent: 75%	Sosu-hjælper: 73 % Sosu-assistent: 73 %
Beskæftigelsesfrekvens for det aktuelle år	Sosu-hjælper: 0,92 Sosu-assistent: 0,90	Sosu-hjælper: 0,94 Sosu-assistent: 0,91	Sosu-hjælper: 0,95 Sosu-assistent: 0,92
Videreuddannelsesfrekvens for det aktuelle år	Tallene kendes ikke.	Sosu-hjælper: 0,08 Sosu-assistent: 0,04	Sosu-hjælper: 0,24 Sosu-assistent: 0,06

1. Den erhvervmæssige udvikling og udviklingsmulighederne inden for uddannelsens område og tilgrænsende områder

- *Internationalisering; hvordan er uddannelsen under indflydelse af internationale tendenser?*

- Indvandrere og flygtninge udgør en stigende procentdel af borgere i såvel ældreplejen, på sygehuse som i socialpædagogiske og psykiatriske tilbud. Uddannelsen sikrer elevernes kompetencer til at tilgodese disse brugeres særlige behov ved at have det valgfri specialefag kulturmødet, og ved at eleverne skal udvikle deres personlige kompetencer herunder ”kan håndtere og agere i en kulturel mangfoldighed”.
- Indvandrere udgjorde i skoleåret 2008-2009 18 % af eleverne på social- og sundhedsuddannelsen, mens efterkommere udgjorde 3 %. Nogle af indvandrerne har mangelfulde sprogkunderskaber, hvilket giver særlige udfordringer i undervisningen og i praktikdelen.

- *Teknologiudvikling; hvilke teknologiske udviklinger af relevans for uddannelsen kan udvalget se?*

Udvikling i brug af teknologiske hjælpemidler og it-baserede løsninger på jobområdet medfører forskellige kompetencebehov:

- Velfærdshjælpemidler, der forenkler tidligere mere krævende opgaver som fx elektroniske støvsugere, ”kælesæler”, dosisdispensering af medicin, blodtryksmålingsapparater og måling af blodsukker, har betydning for den konkrete opgavevaretagelse og organiseringen af arbejdet. De velfærdsteknologiske hjælpemidler skaber et behov for, at den ansatte mundtligt kan vejlede borgere og pårørende i brugen af hjælpemidlerne.
- Den teknologiske udvikling kombineret med myndighedskrav om øget dokumentation, fx elektroniske patientjournaler og brug af pda'er, stiller øgede krav til elevernes it-systemforståelse, registreringsdisciplin og læse- skrivekompetencer.

Virksomhedernes udvikling; er der tale om ændrede organisationsformer, nye myndighedskrav eller andet af betydning for uddannelsen?

- Med kommunalreformen og Sundhedsloven blev ansvaret for sundhedsfremme og forebyggelse forankret i kommunerne. Området har stor politisk bevågenhed. Eleverne på social- og sundhedsuddannelsen kan vælge et valgfrit specialefag i folkesundhed og sundhedsfremme.
- Kortere indlæggelsestid på hospitalerne medfører, at medarbejdere i kommunerne skal kunne indgå i plejen af mindre raske borgere/klienter og varetage mere krævende plejeopgaver, mens ansatte på hospitalerne får færre rutine- og plejeopgaver.
- Der udvikles fælles standarder for at skabe sammenhæng mellem sektorerne bl.a. i forhold til områderne dokumentation, medicinering, hygiejne, palliation, kroniske sår, genoptræning, kroniske sygdomme, demens, misbrug, ernæringscreening samt sundhedsfremme og forebyggelse.
- Samspillet mellem borgeren og sundhedssystemet er under udvikling; og det kan stille nye krav til social- og sundhedshjælperes og social- og sundhedsassistenteres forståelse af og handlen i dette samspil.
- Antallet af plejekrævende ældre med demens stiger pga. den demografiske udvikling. I den nye uddannelsesordning er psykiatri et valgfrit specialefag for social- og sundhedshjælperne.
- Behandlingspsykiatrien møder et stigende antal borgere med dobbeltdiagnoser og flere udadreagerende eller tvangskrævende borgere.
- De socialpsykiatriske tilbud mærker et stigende behov for omsorg og hjælp fra især unge med diagnoser som ADHD og fra personer, der også har et misbrug.
- I LBK nr 1350 af 17/12/2008 om autorisation af sundhedspersoner indgår også social- og sundhedsassistenter. Dette medfører både særlige rettigheder og særlige pligter for social- og sundhedsassistenterne.

- Hvordan er det fremtidige behov for faglært arbejdskraft inden for uddannelsens område?

Der vil i fremtiden være et stort behov for faglært arbejdskraft inden for området, da antallet af ældre er stigende. Pga. mangel på sygeplejersker osv. er der opgaveglidning, som ikke gør behovet mindre. Der er desuden løbende afgang fra jobområdet pga. jobskifte, videreuddannelse eller pension. På baggrund af denne udvikling dimensionerer kommuner og regioner, hvor stort et optag der er brug for. KL og Danske Regioner har i forbindelse med trepartsdrøftelserne indgået en aftale om at øge antallet af praktikpladser på social- og sundhedsuddannelsen fra 2008 til 2015. Regeringen, KL, LO og AC er enige om at foretage en systematisk identifikation af behovet for uddannet arbejdskraft i regi af trepartsaftalen. Disse redegørelser afventes.

PASS er desuden blevet opmærksom på, at handicaphjælperne i stigende grad ansættes til at varetage både pædagogiske og plejefaglige opgaver for handicappede i eget hjem. PASS ønsker at udvikle et uddannelsesstilbud til denne målgruppe.

Er der udvikling på de tilgrænsende områder af relevans for uddannelsen (andre eud, amu, kvu, mv.) ?

- Parterne på området har gennem årene udviklet en lang række AMU-uddannelser, der supplerer erhvervsuddannelserne med tilbud til ikke-uddannede, der søger ind på området, og efteruddannelsetilbud til social- og sundhedshjælpere og social- og sundhedsassistenter. PASS overvejer at udvikle en strategi for, hvordan AMU og EUD skal spille sammen i fremtiden.
- Social- og sundhedsuddannelsen giver adgang til en række videregående uddannelser (sygeplejerske mv.); og disse uddannelser viser stigende interesse for at rekruttere erfarne social- og sundhedsassistenter.
- Sygehusene planlægger i stigende grad individuelle karriereforløb for social- og sundhedsassistenter og efterspørger som noget nyt kortuddannede med tekniske kompetencer til at supplere det generalistuddannede plejepersonale, fx operationsteknikere og radiografassistenter.
- Som noget nyt er der etableret en VVU i sundhedspraksis, som giver social- og sundhedsassistenter mulighed for videreuddannelse inden for en lang række specialer.

Udvalgets kommentarer til udviklingen i nøgletallene:

Der har siden 2006 været en nedgang i indgåede uddannelsesaftaler for social- og sundhedshjælpere, hvilket skyldes, at der ikke har været ansøgere nok til uddannelsen i alle dele af landet. Arbejdsmarkedets parter har i januar 2008 indgået en aftale om voksenelevløn til alle på 25 år og derover og med min. ét års relevant erhvervs erfaring. Foreløbige erfaringer tyder på, at det delvist har afhjulpet rekrutteringsvanskelighederne til social- og sundhedsuddannelsen. Ligeledes har krisen på det private arbejdsmarked det sidste års tid gjort det lettere at rekruttere til uddannelsen. Helt nye tal fra skolerne tyder på, at antallet af ansøgere er steget. Der er derfor ikke længere problemer med at opfylde dimensioneringen.

Skolerne har i samarbejde med praktikstederne iværksat en række initiativer for at øge gennemførelsesprocenten. PASS vil følge resultaterne.

PASS vil endvidere se på forholdet mellem frafaldsprocent og fuldførelsesprocent samt på forholdet mellem adgangskrav, grundforløb, antallet af forlængelser af uddannelsen og praktikpladssituationen. PASS forventer at skolernes overgang til EASY-A medfører, at udvalget kan indhente troværdige statistiske oplysninger til at analysere denne udvikling.

- Oplysninger om praktikpladssituationen; (til praktikpladsen.dk)

Social- og sundhedsområdet er et stort jobområde med fuld beskæftigelse og mange karrieremuligheder. Uddannelsen udbydes af mange skoler over hele landet, og der er optag flere gange om året. Der er et bredt udbud af forskellige praktikpladser i alle kommuner og på sygehuse. Er du optaget på uddannelsen, er du garanteret en praktikplads. Du kan springe grundforløbet over, hvis du har mindst 1 års anden uddannelse eller erhvervs erfaring. Hvis du opfylder de særlige betingelser, kan du få voksenelevløn.

2. Behov for nyetablering af uddannelse

Udvalget følger, hvordan opgaveudviklingen inden for hospitalsområdet, det psykiatriske område og det primærkommunale område skaber behov for udvikling af nye kompetencer inden for de erhvervsrettede social- og sundhedsuddannelser.

3. Behov for omlægning/revision af uddannelsen

PASS har besluttet at nedsætte en kvalitetsgruppe, der især skal se nærmere på, om udviklingen inden for det kommunale og regionale sygdoms-, sundheds- og ældreområde herunder psykiatrien, stigningen i antallet af borgere med demens, udviklingen i samspelet mellem sundhedssystemet og borgeren, det

øgede behov for dokumentation og vejledning, samt udviklingen i velfærdsteknologier kræver uddannelsesmæssige ændringer. PASS forventer, at kvalitetsgruppens arbejde vil munde ud i et behov for at ændre i uddannelsesordningen og i uddannelsesbekendtgørelsen.

4. Behov for nedlæggelse af uddannelsen

Der vurderes ikke at være behov for nedlæggelse af uddannelsen.

5. Behov for kvalitetsudvikling og kvalitetssikring af uddannelsens praktikdel

Udvalget er i tæt dialog med lokale uddannelsesudvalg om kvalitetsudvikling og kvalitetssikring af praktikuddannelsen og vil se på, hvordan denne dialog kan udvikles.

6. Opfølgning på sidste års udviklingsredegørelse

PASS lovede ikke særlige tiltag.

7. Opfølgning på de centrale analyse- og prognoseprojekter 2009

De centrale analyse- og prognoseprojekter fremkommer ikke med specielle anbefalinger til social- og sundhedsuddannelsen. I nogle af rapporternes delkonklusioner peges der på, hvad der kan have betydning for frafald og integration. Skolerne og praktikstederne er allerede opmærksomme på det hensigtsmæssige i differentiering af undervisningen, en praktisk tilgang til læring og et ressource-syn på eleven samt nødvendigheden af særlige tilbud til indvandrere.

PASS har drøftet frafaldsregistrering med skolerne og ansporet til en fortsat tæt og præcis dialog mellem skole og praktikplads om tidlig identifikation og opfølgning på symptomer på frafald. Det ser ud til, at frafaldet inden for de første 6 måneder er mindsket, og at indvandrere ikke har et større frafald end elever med dansk herkomst.